

VÄNTARNA

en ungdomsroman av Cannie Möller

baserad på verkliga händelser

"Det som inte blir som man tänkt sig kan ibland bli bättre än man trott." Tanja, 25, väktare

Söndag. 23 oktober.

1. flykt

Han står med brevet från Migrationsverket i handen. Brevet han väntat på så länge, nu vet han inte om han vågar öppna. Slamret i matsalen har tystnat omkring honom, alla vet vad sådana där brev betyder: *få stanna eller inte*.

Händerna fumlar när han öppnar fliken på kuvertet, drar fram och viker upp pappret, vänder det rätt. Långsamt stavar han sig genom de första raderna, känner de andras blickar. Snabbt går han till sitt rum. Stänger dörren. Ingen får komma in nu.

Han sätter sig på sängen, tvingar ögonen att läsa. Han måste ha missförstått. Hans svenska har hunnit bli ganska bra men det byråkratiska språket är svårt. Ibland låter det som en sak men så betyder det tvärtom. Men orden "*finns inte tillräckliga skäl för ett permanent uppehållstillstånd*" går inte att tolka på annat sätt än att Sverige inte vill ha honom.

När han läst den meningen tre gånger vet han att det är det lilla ordet på fyra bokstäver som är katastrofen. *Inte*.

Han har inga krafter kvar. Tomheten. Han är ingenting, det finns ingenting, han tänker ingenting. Han har glidit ner på golvet, lutar sig mot sängen. Genom fönstret

ser han eftermiddagsskymningen som djupnar. Och mörker är det som väntar på honom.

Av personalen på flyktingförläggningen är Carin den som står honom närmast. Hela senaste halvåret har hon försökt ingjuta mod i honom.

Vissa kvällar, panikkvällarna, har hon suttit på sängkanten och talat med sin lugnande röst, sagt att han inte ska oroa sig:

– Du har så starka skäl att få stanna!

Och han trodde henne.

Så fel hon hade.

Så fel han hade som trodde henne.

Nu ligger brevet bredvid honom på golvet. Han tar upp det och läser igen, utan att förstå.

Kan dom komma nu när som helst? Hämta honom, sätta honom på ett flygplan?

Det är då luften i rummet blir tjock och svår att andas.

Lungorna och luftstrupen snörs ihop, han kryper över golvet, mot fönstret.

Sen är någon där, händer håller om honom. Carins händer. Hon öppnar fönstret, leder honom till sängen. Han sitter där och känner sig konstigt utanför sig själv. Ser hur hon tar upp pappret från golvet och läser. Ser på honom. Viker ihop brevet och stoppar tillbaka det i kuvertet. En tung suck.

Han vill att hon ska riva sönder det och säga att han inte ska oroa sig, det har skett en förväxling, sådant händer ibland. Det här brevet ska han inte ha, det är till någon annan. *Snart kommer det rätta brevet. Där det står att du får stanna.*

Men hon är tyst, sätter sig bredvid honom, lägger ifrån sig kuvertet på det lilla bordet bredvid sängen. Stryker honom över ryggen, han skakar som om det blivit mycket kallt i rummet. Som om han är tillbaka i bergen, springer i snön, rädd för att inte hinna med när smugglaren väser åt dem att springa fortare, ingen kan vänta på dem som blir efter. Han hör ropen från kvinnor och gråten från barnen som inte hinner med. Han vill stanna och hjälpa dem men smugglaren skriker åt honom att fortsätta om han inte vill bli kvar på berget. Soldaterna kan dyka upp var som helst. Soldaterna som gärna slår flyktingar, rånar dem, kanske dödar dem.

Han ruskar på sig, vill skaka av sig minnena. I Sverige vill ingen döda honom. *Men dom vill ju skicka honom tillbaka! Då kommer han att bli tvungen att fly igen – men vart ska han ta vägen om inte Sverige vill ha honom?*

Carin sveper om honom en filt. När han känner värmen från henne släpper krampen i bröstet långsamt sitt grepp om honom.

– Vi ska överklaga. Jag ringer din advokat på en gång!

Hon stryker honom över pannan som om han är liten och sjuk. Hennes händer är mjuka, den tjocka ljusa flätan som hänger fram över ena axeln ser ut som en nygräddad brödflåta. Och hon tar sig tid, stannar kvar länge och smeker hans panna tills han börjar slappna av.

Som mamma gjorde. För så länge sen.

– Du stannar här? Går ingenstans?

Han skakar på huvudet och hon tar med sig brevet och går ut för att ringa.

Det var då rummet krympte. Väggarna kröp närmare inpå honom. Han måste ut, få luft. Komma iväg. Han måste gömma sig!

Dom får inte hitta mig, inte skicka iväg mig!

Han har inga fotografier, inget som påminner honom om vem han är och varifrån han kommer. Några par strumpor och kalsonger är allt han slänger ner i rygsäcken som han hittade i ett dike i Ungern. Och en vinröd tröja som han tycker mycket om.

Mamma hade en klänning i den färgen.

Han sväljer för att få bort bilden av henne, hur han sitter i hennes knä och är en liten unge som inte fattar att allt snart ska gå sönder.

Sovsäcken ligger längst bak i garderoben. Så många nätter under flykten som han sovit i den. Vid dammiga vägkanter, i skogar, i bergen där han frusit och blivit sjuk. I parker i Istanbul och Aten där han varje natt varit på sin vakt mot rånare. Han trodde att han aldrig skulle använda den mer men eftersom den varit hans räddare i nöden har han inte kunnat slänga bort den.

Med den smutsiga sovsäcken hopknölad i famnen hoppar han ut genom fönstret och springer mot skogen.

Han har inga krafter och han har ingen plan. Att springa runt i skogen verkar helt meningslöst. Hur länge kan han irra så här i mörkret? Det hade varit bättre att gå ut till vägen och försöka lifta, komma långt bort från Bergås. Men alla han känner, alla som bryr sig om honom finns i det där huset som han springer bort ifrån. Om det inte var för att poliser skulle kunna hämta honom redan i kväll så skulle han sitta och dricka te och äta skorpor med marmelad med de andra nu.

Kanske går jag tillbaka i morgon, tänker han medan han rullar ut sovsäcken under ett tätt gransnår. Han vet hur man snabbt hittar ett sovställe. Täta grenar som hindrar upptäckt och skyddar mot regn. Marken måste vara någorlunda torr, annars vaknar man som en djupfryst fisk.

Zahin vrider sig i sovsäcken, han slår ut med armen, trycker den sen hårt över ansiktet. Skogen står tyst och lugnande, ändå är han för rädd för att somna. Drömmarna skulle säkert kasta sig över honom. Dånet när deras hus rasade samman. Han kan inte minnas att han såg hur taket rasade ner över mamma och lillasyster. Men i mardrömmarna ser han hur de skriker. Och han kan inte hjälpa dem eftersom han ligger fastklämd under bråten som tills alldeles nyss var deras hem. Han försöker ropa på pappa, på storebror Azer. Trots att han skriker så högt han kan kommer inte ett ljud ur honom. Då förstår han att han är döv, bomben som träffat deras hus har tagit hans hörsel. Den har tagit allt. Han är ensam. Bara en otäck och kall vind blåser över honom.

Kanske är mardrömmarna egentligen vakendrömmar, han bara tror att han sover. Hur länge ska det fortsätta så?

Han skulle snart fylla tio när han vaknade upp på en sjukstuga där man försökt lappa ihop honom. Då hade han i alla fall en bror, nu har han ingen. Ingen familj. Ingen släkt som kan hjälpa honom. De enda som bryr sig om honom finns här.

Zahin kryper ihop i sovsäcken. Även om han inte vågar sova måste han vila sig. Det är då han hör hur grenar knäcks. Springande steg. Flåsande andetag. Nära.

Han försöker dra sig längre in i snåret, kryper ihop, stegen passerar honom. Om det varit några ur personalen skulle de inte ha sprungit sig flåsiga, de skulle ha gått, de skulle haft ficklampor, letat systematiskt, ropat hans namn.

Sen hör han sirenerna. *Polisen! Dom letar efter honom! Ska hämta honom nu!*

Han rullar ihop sovsäcken, slänger på sig ryggsäcken, tar sig ut ur snåret.

Vinden har friskat i. Den för med sig en särskild lukt. Han känner igen den. *Det är så det luktar när det brinner!*

Han ser på klockan, tio minuter över ett, den tjugofjärde oktober. Frost på marken, höstens första kalla natt.

Ändå känner han hettan.

Han springer mot ljuden och brandlukten, måste få veta vad det är som brinner.

Zahin betraktar scenen framför sig: Lågor slår ut genom fönstren, rök sipprar upp mellan takplåtarna. Huset där han bott det senaste halvåret brinner.

På gårdsplanen står hans vänner – ungdomar och personal – håller om varandra. Automatiskt räknar han dem, mumlar namnen.

Zara gråter, hennes ben är nakna i stövlarna, en kappa över nattlinnet. Han skulle vilja gå fram till henne, hålla om henne, säga att det är lugnt, ingenting värre än det här kan hända. Man kommer att ordna fram ett tryggare ställe för dem alla att bo på.

Men han står osynlig i skogsbrynet med blicken på Zara som klamrar sig fast vid Carins arm. Som om hon var på väg att drunkna.

Brandmännen har rullat ut slangarna nu. Som vita band sveper vattenstrålarna genom eldhavet, lågorna har brutit igenom takplåtarna som bågnar av hettan. Det fräser när vattenkaskaderna träffar plåten.

Paniken kastar sig över honom: *Tänk om dom tror att det är han som tänt på?*

Han måste härifrån nu, fort. Blir han upptäckt låser de in honom eller tvingar upp honom i ett flygplan.

Han hinner backa ett tiotal meter tillbaka in i skogen innan ett fast grepp om armen stoppar honom.

Han vet redan vad som ska hända.

Polisbilen står parkerad på säkert avstånd från branden.

Innan han blir placerad i baksätet hinner han vända sig om. Carin håller hårt om Zara och Clary. Ingen av dem ser honom, röken ligger tjock över gårdsplanen.

Det känns som om ingen skulle höra honom även om han ropade.

Han förstår vad de säger åt honom, att han kan få sova nu. Lägga sig ner på britsen i cellen de låst upp för honom.

De frågar om han är hungrig, om han har ont någonstans. Utan att riktigt lyssna skakar han på huvudet.

– I morgon får vi hit en tolk. Då kommer vi att ställa en del frågor till dig.

God natt!

Dörren stängs, han är ensam igen.

Klockan är 02.40.

Zahin befinner sig i chocktillstånd, han minns inte hur poliserna som talat med honom sett ut eller vad de egentligen sagt. Det enda han förstår är att de tror att det är han som satt eld på förläggningen. Och att han ska förhöras.

I morgon. Som är om bara några timmar.

Han borde förbereda sig, tänka på vad det är han ska svara. Men det är som om det inte spelar någon roll vad de tänker om honom. Om de säger att det var han som anlagt branden så sätter de honom i fängelse.

Då får han stanna i Sverige.

Så det är kanske bäst att säga att det var han som gjorde det?

Allt är bättre än att tvingas tillbaka ner i det svarta hålet. För det är så sorgen ser ut. Ett djupt, svart hål där minnet av hans familj ligger begravt.

Zahin vet att han inte berättat allt för Migrationsverket. Det Baba sagt att han inte får säga till någon, det måste väl fortsätta vara hemligt? En död pappas ord gäller nog lika mycket som om han var levande:

– Berätta inte för nån! Om du gör det kommer dom efter dig och dödar dig!

Baba var ledare för en grupp hazarkrigare, det var allt Zahin fått veta. Han var nästan alltid borta i bergen, ingen fick veta exakt var hans grupp befann sig eller i vilka strider de var indragna.

Varje gång Baba dök upp i deras hus i utkanten av Ghazni blev alla självklart lyckliga över att han ännu levde men också mycket rädda – skulle han dra till sig mördarna, onda män beredda att döda människor i deras sängar?

Babas stränga, ärrade ansikte påminde om allt som mardrömmarna var fyllda av. Skottsälvor, döda kroppar, lukten av blod och torr sand.

Mammas gråt väckte honom ofta om natten. Varje gång han hörde snyftningarna trodde han att hon fått veta att Baba var död.

Men han kom tillbaka.

Också den där sista gången när han borde hållit sig borta.

Måndag. 24 oktober.

2. branden

Den tjugofjärde oktober vaknar det lilla samhället Bergås upp till en orolig måndag.

Frosten ligger kvar över villornas gräsmattor, nattkylan härskar ännu mellan hyreshusens gråa, tunga kroppar. Men över alla trädgårdar, busshållplatser, klätterställningar och vägar ligger den obehagliga lukten kvar.

Människorna i sina kök, där de brygger kaffe och brer smörgåsar till sig själva och barnen, känner lukten som tränger in genom fönsterspringor och ventilationsfläktar. När de sätter på nyheterna får de en förklaring: det som luktar är brandrök. Under natten har flyktingförläggningen brunnit men lyckligtvis verkar ingen människa vara skadad. Den lilla orten i Bergslagen blir omnämnd och känd över hela riket denna morgon.

Folk tystnar vid kaffebryggarna, ser frågande på varandra. Bergås brukar inte nämnas på nyheterna, det har nog aldrig hänt tidigare. Och nu pratar man om Bergås på ett sätt som får det att verka som ett farligt ställe. En plats för pyromaner och mordbrännare.

Gröten smakar inte längre som vanligt, marmeladen får en besk bismak av oro.

På nyheterna sägs det visserligen inte att branden skulle varit anlagd, men det är vad alla tänker. I hela landet verkar det denna höst gå som en epidemi av eldsvådor på flyktingförläggningar. Ingen kan tro annat än att det ligger våldsamma, kanske organiserade avsikter bakom händelserna.

– Man skyller på rasister när det kanske är utlänningarna själva som ligger bakom, mumlar en äldre man medan han skrapar rutorna fria från frost på sin Volvo. Antingen för att dom är slarviga med cigaretterna eller för att dom helt enkelt vill jäklas. En del kommer säkert hit för att dom vill ställa till med kaos.

– Felet är ju att vi tar emot alldeles för många, svarar hans yngre granne på andra sidan häcken. Det är klart dom mår dåligt efter vad dom varit med om men hur ska ett samhälle som vårt kunna klara den här invasionen? Snart finns det väl bara utlänningar här. Vi bor inte längre i Sverige, vi bor i Asylien!

Mannen som skrapat sina bilrutor färdigt hoppar in i bilen och skrattar åt sin granne samtidigt som han backar ut på gatan och kör mot arbetet. *Asylien?* Ja, varför inte? Det som var Sverige får man bygga upp någon annanstans, kanske blir det en ny utvandringståg av svenskar till USA, precis som på artonhundratalet när folk flydde från svält och religiöst förtryck. När samhället går i konkurs och alla välfärdssystem är tömda är det ingen som vill stanna kvar här, tänker han och parkerar rakt och prydligt innan han går in till sitt skrivbord på banken.

I omklädningsrum och fikautrymmen på fabriker och kontor, i affärer, banker och skolor skakar man på huvudena denna måndagsmorgon: *Politikerna lyssnar överhuvudtaget inte på folket! Då blir det så här.*

Utanför ICA kan man ännu läsa gårdagens löpsedlar: **"Sverige blöder!"**

Antagligen kommer det fortfarande att blöda när dagens löpsedlar kommer upp.

Mira är försenad när hon låser mopeden utanför skolan. Om hon inte vill bli uppskriven för sen ankomst måste hon springa nu, så fort hon bara orkar. *Men vad är det för katastrof med en uppskrivning? Om man jämför.*

Hon har förresten inte haft någon sen ankomst sen hon började ettan på Bergåsens gymnasium.

Hon klarar bara inte av att tokspringa nu, i snabb takt går hon mot entrédörrarna. Dubbeltimme i matte på måndagsmorgonen, men hon får ju skylla sig själv. Hennes mamma, Sonja, frågade mer än en gång om hon var säker på att hon verkligen ville gå natur.

– Det är inget fel med att välja nåt lite lättare ...

Men hon hade varit säker: går man natur står massor av dörrar öppna.

Det är morgnar som den här som hon får betala priset.

Att gräla vid frukosten är bland det värsta hon vet, det blixtrar ännu i huvudet. Snart står hon inte ut, om hon bara kunde bli arton snabbt och få flytta hemifrån!

Hon blir galen på mamma som aldrig vågar säga något när Jurij går igång och gormar om sina idiotsaker. I dag fick han spel för att hon kallade honom för det han faktiskt heter: Jurij.

– Försök få in i din tröga skalle att det inte finns nån *Jurij*! Jag heter *John*!

– Du är ingen jävla John! hånade hon och smällde ner juicepaketet så att det stänkte på honom.

– Snälla ni! vädjade Sonja när sonen reste sig så häftigt att stolen brakade omkull.

– Säg till henne, det är hon som inte är klok! skrek Jurij och knuffade till sin lillasyster innan han försvann från lägenheten.

Mira och Sonja såg på varandra över frukostdisken.

– Ska det vara så svårt att respektera att din bror vill bli kallad för John?

Vad spelar det för roll för dig, Mira?

– Varför ska han låtsas att han är nån annan? Det är löjligt.

– Han är din storebror! Du ska visa honom respekt! Och det är faktiskt så att han vet exakt vad han gör när han byter namn.

Mira himlade med ögonen.

– För att han ska låtsas vara svensk?

– Vi bor här. Han vill ha bra jobb.

Röda stressfläckar slog ut på Sonjas kinder. Hon skramlade med porslinet som hon kastade ner i diskmaskinen, det var ett under att inget gick sönder.

– Vad hjälper det att kallas för John om man heter Murani i efternamn?

Han borde väl ha bytt ut det i första hand till ... Berggren kanske?

Mira drog till med namnet som står på grannarnas dörr, det första hon kom på.

Medan hon torkade av bordet funderade hon över varför det är så mycket från naturen i svenska namn: Asp, Ahl, Björk, Rönnlund, Berg och Dahl. Svenskar älskar verkligen naturen, kanske längtar de tillbaka till landsbygden och byarna där deras släkt en gång bodde? I nian hade hon en lärare i SO, magister Rönnlund, som sa att de flesta som bor i tätorter och städer nuförtiden är invandrare från landsbygden. Bara för ett par generationer sen mjölkade man kor och arbetade i skogen.

– Det var industrialismen som gjorde städerna tätbefolkade. Och människor trodde att det var där lyckan fanns så man sålde det lilla man hade och drog in till smuts och trångboddhet nära fabrikerna. Migration är ingen ny företeelse. Folk har alltid rört på sig om dom trott att dom kan få det bättre och tryggare nån annanstans. Till skillnad från träd och växter som måste stå kvar på sina rötter har människorna fått fötter. Vi kan gå dit vi vill!

Hon gillade Rönnlund, skulle hon byta bort Murani skulle det vara mot det. Så fort hon tänker på ordet så hör hon vinden som går genom trädkronor, dignande av röda bär.

Sonja öste in diskmedel i maskinen och tryckte på knappen så att den surrade igång. När hon sträckte på sig syntes irritationen i hela kroppen.

– Vi måste få lite lugn och ro här hemma, vädjade hon och masserade korsryggen. Strax måste hon iväg till sina åldringar. Åtta timmar med badrum som ska städas, dammsugning och våttorkning under sängar och i trånga kökshörnor.

– I kväll får du göra middag, Mira. Jag slutar sent. Det finns köttfärs i kylskåpet. Gör ditt vanliga, det med lök och bönor!

Utan en blick på dottern lämnade Sonja köket. Och Mira avstod från den uttjatade repliken: *Varför ska jag göra allting? Varför är det aldrig Jurijs tur att göra middag? Du som tycker det är så bra med jämlikheten i Sverige, du skämmer bort din son som om han bodde på hotell! Fast han är tjuogoett år.*

Men hon sa ingenting av det. Hon orkade inte höra Sonjas suckar. Som alltid får henne på dåligt humör.

Mira kände av brandlukten när hon körde Jurijs gamla moppe till skolan men funderade aldrig över vad som brunnit. Nu, tjugo minuter över åtta den tjugofjärde oktober möts hon av lärare i vestibulen, där de dirigerar eleverna mot aulan.

– Informationsmöte nu på en gång! ropar en kvinnlig kemilärare med spröd röst. Hon drar koftan om sig och huttrar i draget från dörrarna.

Mira får syn på sin klasskamrat Gabi och skyndar sig ifatt henne.

– Vad är det som har hänt?

Gabi ser på henne med förvåning.

– Vet du inte ...?

Gabi suckar och kör fingrarna genom det korta, spretiga håret men hon hinner inte säga något mer förrän kemiläraren viftar otåligt åt dem att skynda sig in och sätta sig.

– Det är viktigt att det inte uppstår falsk ryktesspridning, säger rektorn inledningsvis.

Hon låter hes och harklar sig ett par gånger innan hon fortsätter:

– Många av er vet säkert redan att vår flyktingförläggning brann ner till grunden i natt. Lyckligtvis kom ingen människa till skada och flyktingarna har fått tak över huvudet på vandrarhemmet.

– Vi sticker dit! Ta med tändstickor! skrålar en genomträngande pojkröst från bakre raden.

Skratten briserar som explosioner i hela aulan. Därefter uppstår en pinsam tystnad som bryts av några förlägna hostningar. Bänkar knarrar, jacktyg prasslar – de flesta skäms för att de drogs med i det kollektiva flabbandet.

Den vanligtvis så lugna rektorn slår ihop handflatorna med en upprörd klatsch som får hennes armband att skallra:

– En sån här dag tolererar vi inga dåliga skämt på den här skolan! Alla måste visa omdöme och gott uppförande. Vi har nu på morgonen tagit ett beslut om att skolan ska hållas öppen för dem flyktingar som vill komma hit. Några kanske kommer

att vilja delta på era lektioner och matsalen kommer att vara öppen en timme längre än vanligt. För att undvika trängsel stänger vi den först tretton och trettio. Efter skoltid har flera lärare tagit på sig att bemanna caféet och idrottshallen för att ungdomar från förläggningen ska ha något att göra. *Vi räknar med alla elevers aktiva stöd – det är nu ni ska visa er som bra medmänniskor!* Det är nu vi tillsammans måste försöka förstå vad det innebär att vara utsatt, att vara flykting.

Osäkra blickar växlas mellan eleverna medan de går ut från aulan. Än så länge går alla tysta. Ännu vet man inte vad man ska tänka eller tycka. Så uppfodrande och känslösamt har de aldrig hört den annars så kontrollerade Ann Ståhlberg uttrycka sig tidigare.

Mira kommer ut från aulan tillsammans med Gabi, de får syn på Soraya, elevrådets ordförande, som står utanför dörrarna.

Soraya är liten till växten, det kompenserar hon genom att nästan omärkligt stå på tå så att alla ska höra henne:

– På lunchrasten samlas elevrådet i biblioteket. Alla som är intresserade av att hjälpa till är välkomna!

– Hjälpa till med vadå? ropar en kille som Mira minns som en av de värsta tafsarna från grundskolan. Tydligt tänker han utmärka sig här också:

– *Ska vi mata flyktingar eller?* skrävar han.

– Kan du bara hålla käften, Patrik! skriker Mira och den här gången blir skrävaren nertystad. Han fattade tydligen inte att han gick över gränsen redan när han gormade ut sin rasism inne i aulan.

Mira får en tacksam nick från Soraya.

– Klockan tolv i biblioteket då, upprepar hon med sin lugna, varma röst.

Kanske var det den egenskapen, att nästan alltid kunna behålla lugnet, som gjorde att hon överlägset vann valet om ordförandeposten i elevrådet.

Men nu hör Mira för första gången hur Soraya höjer rösten så att den nästan spricker:

– *Vi tänker stoppa rasismen i den här hålan!*

Hon flämtar till efter sitt ovana utbrott.

Som svar kommer inga hjärndöda skämt, bara några muttrande röster som inte är avsedda att uppfattas mer än av några få:

– Vadå ”stoppa rasismen”? Nu har dom väl fattat budskapet, att dom inte är välkomna här!

Naturligtvis är det Patriks kompis Anton Larsson, som kaxar till sig och hoppar upp i en fönsterkarm:

– Ärligt talat: vilka vill ha dom här? Upp med en hand!

Inga händer flyger i luften. Vem skulle vara så dum?

Anton gör ett överdrivet segertecken innan han hoppar ner från fönstret och försvinner ut genom glasdörrarna tillsammans med Patrik och ytterligare två killar som Mira inte känner igen.

Mira och Soraya byter blickar. Visst, det är väl vad man kan vänta sig, att vissa som var idioter på högstadiet fortsätter att vara det nu också. Men att det har brunnit i natt är tusen gånger värre än att skita ner med ord.

Någon eller några har vrålat åsikter som ska eka ut över landet.

Det är som att livet tidigare varit på låtsas – nu är det på allvar.

3. förhör

Vid åttatiden på morgonen blir Zahin hämtad från cellen av två uniformerade poliser. Inte samma två som hittade honom i skogen i natt. Han frågar om de tänker köra honom till Arlanda, om det är nu han ska utvisas.

– Nej, nej, får han höra, men hur ska han kunna vara säker på att de talar sanning?

I panik klamrar han sig fast vid sängen. Han skriker på hjälp, skriker att han hellre dör än skickas tillbaka till hemlandet. Och det är verkligen så det är: hellre kör han huvudet genom en vägg eller kastar sig ut genom ett fönster. Hellre dö snabbt här än tvingas ombord på flygplanet.

För att inga språkliga missförstånd ska uppstå har man kallat in en tolk, en ung man bara några år äldre än Zahin själv som på dari försäkrar honom om att han inte ska

skjutsas till någon flygplats. Nu ska han bara gå en trappa upp för att berätta om vad som hände i natt.

Zahin är övertygad om att tolken ljuger, att han blivit tillsagd att uttrycka sig så att den misstänkte lugnar ner sig. Det är kört för honom, det finns ingenting han kan göra nu. Migrationsverket har sagt att han inte får stanna.

Uppgivet ställer han sig upp. Eftersom han aldrig klädde av sig den här natten är han redan påklädd. Jeansen är fortfarande skogsfuktiga och tröjan kletar fast på ryggen.

En mugg te och en ostsmörgås står framför honom på bordet i förhörssrummet.

– Var så god! översätter tolken fast Zahin redan förstått av den leende poliskvinnan att det är meningen att han ska äta och dricka. Han smuttar på det rykande teet och det smakar gott. Ostsmörgåsen tar slut nästan på en gång, han märkte inte ens om han tuggade eller svalde den hel.

– Vi vill att du berättar vad du gjorde efter det att du avvikit från förläggningen i går eftermiddag, säger polisen som presenterat sig som Lena. Det är viktigt att du berättar sanningsenligt och utan att hoppa över nånting.

Zahin förstår svenska tillräckligt bra, han skulle kunna svara genast men den tid tolken tar på sig ger honom en extra minut att tänka.

Han känner hur Lenas blick hela tiden vilar på honom, nästan som om hon försöker läsa hans tankar. Hon har bruna ögon. Snälla.

Han berättar precis som det var, att när han fått brevet från Migrationsverket så blev allting svart för honom.

– Jag kunde inte andas, det var därför jag flydde ut ur huset.

Nu när Zahin får uttrycka sig på sitt eget språk kan han berätta utan att behöva göra tankepauser:

– Jag sprang till skogen. Hellre bor jag gömd i en koja än att jag åker till mitt hemland. Det finns ingen som bryr sig om att hjälpa mig. Jag blir dödad. Pappa krigade mot talibanerna, dom kommer att döda mig också.

– Men du vet väl att du har rätt att överklaga det här beslutet? Du har rätt att få en ny prövning. Kanske har du inte berättat allt som är viktigt och som kan påverka beslutet?

Han nickar utan att våga tro på att det skulle kunna finnas en ny chans. *Vad kan han säga som han inte redan har sagt?*

– Men det är inte det vi ska tala om nu, säger Lena och ser allvarligt på honom. Med en snabb blick kontrollerar hon att bandspelaren på bordet är påslagen.

– När vi hittade dig stod du i skogsbrynet bara cirka tvåhundra meter från branden. Varför stod du där?

– Jag hörde några som sprang i skogen. Sen hörde jag brandbilarna. Och att det liksom *lät* ...

– Vad *lät* det som?

– Det knastrade. Sprakade.

– Förstod du vad det var?

– Jag vet inte. Sen såg jag ju.

De tar med honom till skogen, de vill att han visar precis var han legat och sovit.

Det är svårt att hitta rätt granar men till slut känner han igen platsen.

Medan de letat har tolken och de två poliserna gått strax bakom honom.

– Och du är säker på att det var här du låg? Om du tänkt avvika är det ganska underligt att du inte tog dig längre bort?

Lena gör ett uppehåll så att tolken ska hinna med innan hon fortsätter:

– Du sa ju att det inte var sent, du trodde att klockan var omkring sju när du gav dig iväg. Om du velat hade du hunnit mycket längre bort. Varför stannade du så nära?

Han säger att han inte vet. Och att det var väldigt mörkt. Att han tänkte stanna i gransnåret tills det ljusnade.

– Och vad tänkte du göra då – när det blev ljust?

– Jag ... jag vet inte, upprepar han. Först ville jag bara komma långt bort. Sen visste jag inte riktigt ... kanske skulle jag gått tillbaka till förläggningen. Alltså, jag visste ju inte att den skulle brinna upp.

– Var du arg på nån? På Migrationsverket som gett dig avslag?

Han säger att han inte var det, bara rädd för att bli tillbakaskickad.

– Man skulle kunna förstå om du var arg, du hade ju just fått ett avslag?

säger polisen som har en namnbricka där det står *Peter Andersson*.

– Men jag var inte det! Bara rädd.

– Dom där stegen du hörde i skogen, hur lät dom?

Han tänker efter, sen säger han att det lät som när man springer fort.

Den kvinnliga polisen ser vänligt på honom innan hon fortsätter:

– Hur många personer var det tror du?

– Jag såg inte. Men det lät som en ... kanske två. Jag var rädd, trodde att det var några som letade efter mig.

– Ungefär hur mycket var klockan då?

– Jag vet inte, svarar han sanningsenligt.

De tar med honom till förläggningen också, eller – det lilla som finns kvar av huset. Rykande bjälkar, takplåtar som knycklats ihop av hettan, skorstensstocken som sträcker sig mot himlen, ett minnesmärke över något som funnits.

Det känns som om han måste gråta.

Han har redan varit med om det här, ett hus som rasade samman. Den gången var det en bomb och tre personer blev dödade. Tre personer som var de viktigaste i hans liv. Han blundar snabbt för att trycka undan tårarna.

– Zara, hur är det med henne? mumlar han.

När han säger hennes namn blir det svårt att andas igen. Han måste skärpa sig, annars kommer han att bryta ihop.

– Alla är oskadda men väldigt upprivna. Vad hette hon, den du frågade om?

Lena inväntar tolkens översättning medan hon uppmärksamt iakttar Zahin.

Han gör en avfärdande gest, klarar inte av att säga Zaras namn en gång till.

För henne är han en svikare nu. Han hade ju lovat henne, sagt att hon kunde lita på honom, han var ingen som bara försvann. Inte som alla andra som varit viktiga för henne. Så hade han ändå gjort precis det, gett sig av utan ett ord till henne.

När de är tillbaka på polisstationen är han tacksam för att Lena sitter tyst, hon fick honom att mjukna och tappa fokus där ute i skogen. Nu är det han som har namnbrickan där det står *Peter* som fortsätter med frågorna:

– Vi tror att branden var anlagd ...

Peter gör ett uppehåll tills han lyckats fånga Zahins blick:

– Vi har gjort några fynd som tyder på det.

Nu förstår Zahin hur de tänker: Alla frågorna ifall han var arg för att han fått avslaget. *Dom tror verkligen att det är han som gjort det!*

– Bland annat har vi hittat ett par tomma flaskor där det funnits tändvätska, fortsätter Peter. Har du något att säga om det? På bensinstationen minns dom en mörk kille som var inne och handlade tre flaskor tändvätska i går. Var det du?

Det känns som golvet ger vika under hans stol, tolken får tag i honom innan han faller.

– Innan vi fortsätter förhöret har du rätt att få en advokat, säger Lena och reser sig upp. Hon lägger armen om hans rygg.

– Så vi gör en paus nu. För jag antar att du vill ha en advokat?

Tolken översätter orden men han förstår ändå inte hur de kan misstänka honom. *Varför sa dom på bensinstationen att den som köpt tändvätska såg ut som han?*

Lena ställer en pizza framför honom på bordet i cellen. Klockan är fem över tolv. Klockan två ska en försvarsadvokat vara på plats. Tolken har gått på lunch men Zahin har inga svårigheter med att förstå att Lena säger åt honom att äta och vila sig en stund.

– Det bästa du kan göra är att berätta sanningen! Ingenting annat än sanningen! tillägger hon innan hon går.

Han sätter sig tungt på britsen, petar i pizzan. Vanligtvis älskar han pizza, nu drar magen ihop sig när han känner lukten av smält ost. *Varför tror dom att han ljuger?*

Han är nära att spy.

Han kastar sig bakåt på britsen, blundar. Försöker tänka. Om de inte tror honom är han körd. Att säga att det var han som tände på skulle antagligen innebära att han blir inlåst i ett par år. Att han tillfälligt får stanna i Sverige. Men då kommer det inte att finnas en

chans att få uppehållstillstånd. Han blir utvisad direkt när han släpps ur fängelset. Och skulle han stå ut med att sitta av ett straff för något han inte gjort? Att bli kallad för mordbrännare och hatad av alla? Också av Zara. Att hon skulle tro att han kunnat göra något sådant?

Han sväljer ner några klunkar vatten men det känns fortfarande som om han ska spy.

Klockan två blir han hämtad till förhørsrummet. Han har beslutat sig för att hålla fast vid sanningen, bara säga som det var. Upprepa samma sak hur många gånger de än frågar honom varför han var ute i skogen i natt.

Det har börjat regna, ett hårt, kallt regn som slår mot fönsterrutorna i förhørsrummet. En frisk doft av rakvatten kommer emot honom.

Zahin sneglar på mannen som slagit sig ner på stolen bredvid och som sagt ett namn han inte riktigt uppfattade. Joakim någonting. Omkring trettio. Klädd i en ljusbrun, glänsande kostym.

Advokaten harklar sig och ler vänligt mot honom med skinande vita tänder, som i en reklamfilm.

– Som jag har förstått situationen plockade polisen upp dig i natt, nån gång efter ett. Då stod du i skogsbrynet inte långt från den brinnande förläggningen?

Zahin nickar innan tolken hunnit översätta.

– Du hade avvikit från förläggningen under kvällen efter att du fått veta att din asylansökan avslagits?

– Ja, säger han utan att tveka.

– Och nu finns det tydligen en misstanke om det kan ha varit du som tände på förläggningen?

Advokaten byter blickar med de båda poliserna som bekräftar att det är rätt uppfattat.

– På förläggningen fanns alla mina vänner, alla jag tycker om, säger Zahin på dari och väntar tills tolken hunnit översätta. *Varför skulle jag vilja skada mina vänner?*

Försvarsadvokaten antecknar, bandspelaren suger i sig Zahins röst, noterar den lilla skälvringen när han säger den sista meningen.